

SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO

TOIMINTAKERTOMUS 2008

SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO

Suomen käsityön museo on käsityön ja käsiteollisuuden valtakunnallinen erikoismuseo - ihmisten ja tiedon kohtauspaikka.

Museossa on myös kaksi erikoisosastoa: Suomen kansallispukukeskus sekä Konservointikeskus.

Suomen käsityön museo ja Suomen kansallispukukeskus

Toimisto:

Kilpisenkatu 12, 40100 Jyväskylä,
puh.014- 624 946, fax 014- 624 947

E-mail:craftmuseum@jkl.fi

E-mail:etunimi.sukunimi@jkl.fi

<http://www.craftmuseum.fi/> ja www.kansallispukukeskus.fi

Näyttelyt: Kauppakatu 25, 40100 Jyväskylä

Konservointikeskus

Salmirannantie 3, 40520 Jyväskylä,
puh. 014-626 860

E-mail: konservointikeskus@jkl.fi

www.konservointikeskus.fi

Toimitus: Simo Kotilainen

SISÄLLYS

Lukijalle	4
1. Menneisyys	5
2. Erikoismuseotoiminta	5
3. Näyttelyt	6
4. Museopedagogiikka	14
5. Kokoelmat	15
6. Suomen kansallispukukeskus	19
7. Konservointikeskus	21
8. Projektit, tutkimukset ja julkaisut	21
9. Viestintä ja markkinointi	23
10. Museo ja yleisö	24
11. Tapahtumat	25
12. Museokauppa	26
13. Hallinto	26
14. Henkilöstö	27
15. Jäsenyydet	28
16. Tilat	28
17. Talous	29

LUKIJALLE

Suomen käsityön museon ja Suomen kansallispukekokeskuksen kävijämäärä jatkoi edelleen vuonna 2005 alkanutta kasvuaan. Museossa vieraili vuonna 2008 yhteensä 37 362 kävijää. Lisäystä on nelisentuhatta verrattuna vuoteen 2007, jolloin museossa vieraili 33 488 kiinnostunutta kävijää.

Vuosi oli museolle kiireinen, sillä museon tiloissa järjestettiin vuoden aikana kaikkiaan 29 näyttelyä. Lisäksi museon perusnäyttelyjen uudistustyöt jatkuivat edelleen pienimuotoisesti koko vuoden. Näyttelyihin kävi tutustumassa vuoden aikana 231 ryhmää. Museo on myös merkittävä käyntikohde lapsille ja nuorille: museossa vieraili koululaisryhmiä 84 (957 koulu-laista) ja opiskelijaryhmiä 44 (867 opiskelijaa).

Muotoilukasvatuksen vuoden tapahtumat alkoivat museossa uudella Keski-Suomi muotoilee -näyttelyllä. Kolmen vuoden välein toistuva näyttely esittelee ajankohtaista keskisuomalaista muotoilua ja käsityötä. Muotoilun vuoden muista näyttelyistä Imagine that oli vuoden suosituin näyttely 8690 kävijällään ja 100 tankar om konsthantverk -näyttelykin saavutti 7173 kävijää. Dance & Design esityksissä museon aulassa tanssia ja muotoilua yhdistettiin aivan uudella tavalla. Neljä samanaikaista pukunäyttelyä - ateljeepukuja Haiharan museosäätiön kokoelmista, Helén Hirvelan ja Marita Venton designpuvut sekä virolaisten kansallispukejen näyttely - houkuttelivat 6004 kävijää.

Huomattavaa on myös museon tuottamien kiertonäyttelyiden kävijämäärä, sillä museon näyttelyissä ympäri Suomen kävi yli 30 000 näyttelyvierasta. Museon kansainvälinen näyttelytoiminta hiipui kertomusvuoden aikana resurssien puutteesta johtuen.

Verkkosivustot ja sähköiset palvelut ovat edelleen tärkeä osa museon toimintoja. Suomen käsityön museon tietopalveluissa ja nettisivuilla vieraili 39 038 kävijää. Verkossa olevia museon tietokantoja käytti vuonna 2008 noin 7500 käyttäjää. Vuonna 2007 tietokantojen käyttäjiä oli 5800.

Museon monien jo olemassa olevien verkkonäyttelyiden lisäksi museo tuotti Taito-lehden satavuotisen ilmestymisen kunniaksi Taidon 100 vuotta -verkkonäyttelyn. Yhteistyö Taito-lehden kanssa jatkui yhteisellä osastolla Tampereella Kädentaidot-messuilla.

Simo Kotilainen

1. MENNEISYYS

Keisarillinen senaatti teki päätöksen museon perustamisesta 14.12.1888. Käsityön museo toimi vuosina 1890-1908 Helsingissä Taideteollisuusmuseon yhteydessä ja Suomen Taideteollisuusyhdistyksen alaisuudessa. Puutyönopettaja Vera Hjelt osti ensimmäiset 619 esinettä kokoelmiin Pariisin maailmannäyttelystä vuonna 1889. Kokoelmia kartutettiin vuoteen 1906 asti pääasiassa ulkomaisilla esineillä ja työvälineillä.

Vuonna 1908 museo siirtyi Valtion kotiteollisuustoimiston hallintaan ja 1910-1920 -luvulla Valtion kotiteollisuusmuseolla, kuten museota siihen aikaan kutsuttiin, oli omat näyttelytilat ja kirjasto. Kotiteollisuustoimiston tilanpuutteen vuoksi museon esineet siirtyivät uudelleen Taideteollisuusmuseoon vuosiksi 1928-1933. Varastoituna esineet olivat vuoteen 1982 asti muutamaa kokoelmista koottua näyttelyä lukuun ottamatta.

Museo avattiin uudelleen yleisölle Jyväskylässä 10.6.1983 nimellä Suomen kotiteollisuusmuseo ja sen ylläpitäjiksi tulivat Jyväskylän kaupunki ja opetusministeriö. Vuonna 1992 museon yhteyteen perustettiin Suomen kansallispukukeskus ja saman vuoden lopussa museo nimettiin viiden ensimmäisen museon joukossa valtakunnalliseksi erikoismuseoksi. Konservointikeskus siirtyi museon hallintaan vuonna 1995. Museon nimi muutettiin Suomen käsityön museoksi 1.1.1997 alkaen. Näin palattiin museon alkuperäiseen nimeen. Kesällä 2000 museo aloitti toimintansa peruskorjatuissa tiloissa keskellä kaupunkia.

2. ERIKOISMUSEOTOIMINTA

Suomen käsityön museo toimii valtakunnallisena käsityön ja käsiteollisuuden erikoismuseona, jonka tehtäviin kuuluu huolehtia erikoisalansa museokokoelmien valtakunnallisten rekisterien ylläpidosta sekä samaa erikoisalaa edustavien museoiden yhteistyöstä. Erikoismuseoiden tulee perusnäyttelyissään antaa kattava kuva omasta erikoisalastaan, tuottaa alansa näyttelyitä, myös kiertonäyttelyitä, sekä luoda ja ylläpitää yhteyksiä alan korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin ja alalla toimiviin yhdistyksiin ja järjestöihin. Lisäksi museoiden tulee luoda kansainvälisiä yhteyksiä ja seurata kansainvälistä kehitystä. Museo on saanut toimintaansa opetusministeriöltä harkinnanvaraista yleisavustusta 125 000 euroa.

Maaliskuussa 2008 sovittiin Museoviraston ja Suomen käsityön museon välisissä neuvotte luissa Suomen käsityön museon valtakunnallisesta toiminnasta vuosina 2008-2011. Painopisteiksi tulivat museon erikoisalalla näyttelytoiminta mukaan lukien kiertonäyttelytoiminta, tutkimus-, tallennus- ja dokumentointityö sekä kulttuuriperintökasvatus. Muita painopisteitä ovat kokoelmapolitiikka, ajantasaiset tietokannat verkossa, kansallispukutietouden edistäminen ja valtakunnallisten konservointi- ja neuvontapalveluiden tuottaminen.

Kertomusvuonna museon tuottamien valtakunnallisten kiertonäyttelyiden kävijämäärä lisääntyi, sillä muualla kuin museossa esillä olleissa näyttelyissä kävi yli 30 000 näyttelyvierasta. Ks. kohta Näyttelyt/kiertonäyttelyt.

Vuoden 2008 näyttelytoiminnalle oli kuvaavaa tiivis yhteistyö ja voimavarojen yhdistäminen museon ja monien eri toimijoiden kesken. Yhteistyössä oli mukana eri puolilta Suomea mm.

ammattikäsitöläisiä, alan harrastajia, museoita, yhdistyksiä sekä lukuisia joukko eriasteisia oppilaitoksia.

Museon, Konservointikeskuksen ja kansallispukukeskuksen tietopalvelut toimivat valtakunnallisesti. Museolla on vapaassa internetkäytössä yli 75 000 viitettä seitsemässä oman alansa eri tietokannassa: alan tutkimukset, bibliografiat ja arkistot, kansallispuvut sekä museon kirjasto ja esine- ja valokuvakokoelmat. Tietokantoja käytti vuoden aikana 7544 kävijää ja museon verkkosivuston etusivulla oli 26105 kävijää. Yhteensä tietopalvelukontakteja oli vuoden aikana kaikkiaan noin 39 200.

Museon, kansallispukukeskuksen ja Konservointikeskuksen henkilökunta on konsultoinut muita museoita ja yhteisöjä museoammattillisissa kysymyksissä sekä mm. Polydoc-tietokantaohjelman käyttöön liittyvissä kysymyksissä.

3. NÄYTTELYT

Museon vuonna 2000 valmistuneen perusnäyttelyn uudistusta jatkettiin. Uutena toimintamuotona annettiin perusnäyttelystä vitriinitilaa yhdelle käsityöläiselle vuodeksi kerrallaan. Ajatuksena on, että valittu käsityöläinen kertoo uusilla tuotteillaan oman näkemyksensä käsityöläisyydestä nyt. Ensimmäiseksi käsityöläiseksi kutsuttiin Taidon päivänä 14.4. jyvaskyläläinen Anu Rinkinen Popper Design Oy:stä.

Museon vaihtuvien näyttelyiden tiloissa jatkettiin syksyllä 2006 alkanutta tilojen selkeytystä. Museoon tulevasta yleisinfopisteestä ja opasteseinästä teetettiin muutospäivitykset, mutta resurssipulan vuoksi niiden toteutus jäi vuoden 2009 puolelle. Vuoden 2008 näyttelyvalinnoissa painottui muotoilu, kansainvälisyys ja pukeutuminen.

VAIHTUVAT NÄYTTELYT

20.12.2007– 2.3.2008 EMALIA Suomesta ja Iso-Britanniasta

Iso-Britanniassa emaloinnilla on pitkät perinteet. Emalia käyttävät sekä taiteilijat että käsityöläiset. Emalia-näyttely esitteli uniikkeja jalometalleista ja emalista valmistettuja koruja kuten rintaneuloja ja riipuksia, emaloituja kulhoja sekä levytekniikalla toteutettuja emalitauluja. Kaikki näyttelyyn osallistuvat emaloijat ovat näyttelyn kokoajan, emaloija Ulla Huttusen ystäviä ja opettajia vuosien varrelta. Näyttelyssä oli esillä myös Ulla Huttusen omia teoksia sekä puuseppä Arto Salmisen kanssa yhteistyönä toteutettuja töitä.

Näyttelyyn osallistuneet brittitaiteilijat ovat alansa mestareita: Annie Appleyard, Ruth Ball, Hali Baykov, Hilary Bolton, Vladimir Böhm, Maureen Carswell, Dorothy Cockrell, Penny Davis, Pat Johnson, Sarah Letts, Evangeline Long, Deidre McCrory, Louise Richards, Elizabeth Turrell, Jessica Turrell, Chris Walker ja Sarah Wilson.

Emalia-näyttely jatkoi käsityötaiteilijoiden esittelysarjaa ja oli suunnattu muotoilusta, taiteesta, koruista kiinnostuneille sekä alan opiskelijoille. Emalia-näyttely on ollut suppeampana esillä

syksyn 2008 aikana Mikkelin Kenkäverossa ja Kuopion Muotoiluakatemia Taitemiallissa. Suomen käsityön museota varten näyttelyyn tuotettiin useita uusia töitä. Näyttelyarkkitehtuurista ja esillepanosta vastasi Ulla Huttunen, graafisesta ilmeestä Jyrki Markkanen. Näyttelyn avasi 11.1.2008 muotoilun läänintaiteilija Kaija Savolainen.

Näyttelyyn liittyen museossa järjestettiin perjantaina 11.1.2008 klo 15 yleisöopastus ja taiteilijatapaaminen, joihin yleisöllä oli vapaa pääsy. Paikalla olivat Ulla Huttusen lisäksi emalitaiteilijat Ruth Ball, Maureen Carswell, Deirdre McCrory ja Dorothy Cockrell. Esittelykielienä olivat suomi ja englanti. Torstaina 14.2. oli klo 12-16 Ystävänpäivän työnäytös, jossa Ulla Huttunen emaloi nestemäisellä emalilla.

Näyttelyssä vieraili 5752 kävijää.

13.3.-25.5.2008 Ateljeepukuja – Juhla-asuja Haiharan museosäitiön kokoelmista ja Helén Hirvelalta

Ateljeepukuja Haiharan museosäitiön kokoelmista

Museon toiseen kerrokseen sijoittunut näyttely pohjautui Ateljeepukujen eleganssia -näyttelyyn, joka oli esillä Tampereella Nukke- ja pukumuseossa 22.4.-1.12.2006.

Haiharan museosäitiön kokoelmista koottu näyttely oli nostalginen kierros menneiden vuosikymmenten ateljeemuotiin. Uniikkipukujen lisäksi näyttelyssä esiteltiin muotiateljeiden toimintaa niin ompelimoiden arjessa kuin muotinäytöksissäkin. Pukuja täydensivät aikakausien asusteet, kengät, iltalaukut ja hatut, joista osa oli peräisin Suomen käsityön museon kokoelmista. Näyttelyn ajallinen kaari oli sata vuotta 1890-luvulta 1980-luvulle. Esillä oli asuja suomalaisen haute couture -muodin kulta-ajalta, 1930-50 -luvuilta mm. Á La Parisiennen, Ikan, Nina Bergmanin ja Kaisu Heikkilän ateljeista.

Näyttelyn tekstit ja kuvat perustuivat pitkälti Ateljeepukujen eleganssia -näyttelyjulkaisuun. Näyttelyä täydensi Ylen arkistosta lainattu elokuva Tyyliä ja kauneutta juhlaan ja arkeen – Muotinäytös Myyntinaisten mannekiiniesitys ravintola Espilässä Helsingissä vuonna 1951.

Ateljeepukuja Helén Hirvelan kokoelmista

Museon ensimmäisessä kerroksessa esillä olleet Helen Hirvelan vuoden 2008 malliston asut toivat tuulahduksen tämän päivän juhlamuodista. Hirvela loi kansainvälisen uran mallina eri puolilla maailmaa 1990-luvulla, erityisesti Los Angelesissa. Lapsuuden käsityötaitot kulkivat hänen mukanaan maailmalla ja ennen pitkää hän huomasi virkkaavansa ja kutovansa muotiasusteita Los Angelesin erikoisliikkeisiin. Nykyisin Hirvela työskentelee Vaasassa, mutta hänen tuotteidensa markkina-alueeksi on kuitenkin muotoutunut Beverly Hills, jonne hän loi mallinuransa aikana vakiintuneet suhteet.

Hirvelan asusteita leimaa yksilöllisyys – kukin asuste on ainutlaatuinen ja käsin valmistettu neuloen, kutoen tai ommellen. Hirvelan asusteita käyttävät mm. maailmanluokan tähdet Janet Jackson, Alanis Morissette, Halle Berry ja Kelly Lynch.

Ateljeepukuja-näyttelyiden arkkitehtuurista ja toteutuksesta vastasi Suomen käsityön museon henkilökunta. Näyttelyn graafisesta ilmeestä vastasi Anni Hintsala.

Näyttelyyn liittyi ilmainen yleisöopastus pe 28.3. klo 16.30. Oppilaitoksille järjestettiin 13.3.-25.5.2008 välisenä aikana ilmaisia teemaopastuksia. Lisäksi alakoululaisille järjestettiin Pukupajoja, joissa oppilaat saivat pukeutua muodikkaasti ja harjoitella catwalkilla kävelyä.

Yläkaupungin Yössä 24.5.2008 esiintyi Red Carpet Fashion Show. Helén Hirvelan luotsaaman D 1 Model Management / HIRVELAbyHAND -oppilaat esittelivät näyttelyn asuja suuren maailman tyyliin.

Näyttelyissä vieraili 6004 kävijää.

12.3.-11.5.2008 KARAJAN - Marita Vennon iltapukuja

Ateljeepukujen kanssa samanaikaisesti esiteltiin museon katutasossa Marita Vennon Karajan-pukukokoelma. Vento on hakenut asuihinsa inspiiraatiota mm. rokokooasta ja aurinkokuninkaan palatseista Ranskasta. Karajan-kokoelma on Marita Vennon lopputyö Salfordin yliopistoon Manchesteriin ja nämä loistokkaat puvut esiteltiin ensimmäisen kerran Lontoossa 1999 nuorten suunnittelijoiden muotinäytöksessä.

Vennon iltapukuihin on käytetty runsaasti kangasta; yhteen pukuun jopa kymmenen metriä kansallispukukangasta ja 80 metriä tylliä. Koristelussa käytetyt hirvi- ja poroiheet ovat saaneet mallinsa muinaisista kalliopiirroksista. Kokoelmaa suunnitellessaan Marita Vento halusi käyttää Vuorelma Oy:n villa-, pellava- ja kansallispukukankaita uudella tavalla ja kansainvälis-tää perinteisiä suomalaisia materiaaleja.

Näyttelyssä vieraili 4646 kävijää.

5.6.-14.9.2008 100 tankar om konsthantverk - 100 ajatusta taidekäsityöstä

Museon kesänäyttely esitteli näyttävän läpileikkauksen sadan ruotsalaisen tekijän ajatuksista ja toista tämän päivän taidekäsityöstä.

Monipuolisen ja ajatuksia herättävän näyttelyn tuottivat yhteistyössä Riksställningar, KHVC (Stiftelsen Konsthantverkscentrum) ja KIF (Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare). Näyttelyn päämääränä oli herättää keskustelua luovuudesta, mausta ja esteetikasta sekä levittää ja syventää keskustelua taidekäsityöläisestä ideoijana ja innovaattorina. Näyttelyprojekti oli osa Muotoilun vuoden 2005 tapahtumia Ruotsissa.

Jurytettyyn näyttelyyn tuli ehdotuksia kaikkiaan 500 taidekäsityöläiseltä, joista mukaan valittiin sata. Näyttelyn töiden tuli olla korkeintaan kolme vuotta vanhoja. Valitut teokset osoittivat sel-

västi taiteen, taidekäsityön ja muotoilun välisten rajojen häilyvyyden. Näyttelyssä oli mukana mm. perinteisiä käyttöesineitä, veistostaidetta sekä design-huonekaluja.

Kädentaidot ovat yhä tärkeitä taidekäsityöläisille. Muodoilla ja materiaaleilla vapaasti ja arkilematta kokeillen voidaan kyseenalaistaa vanhoja muotoihanteita. Osassa näyttelyn teoksista raikas oivallus ja sanoma nousivatkin materiaaleja tärkeämmiksi: perinteisten materiaalien lisäksi näyttelyn töitä oli valmistettu pingispalloista, ankeriaannahasta, muovikasseista ja hiuksista. Tekijöiden oivalluksia ja ajatuksia esiteltiin töihin liittyvillä lyhyillä teksteillä. Nämä 100 ajatusta tarjosivat näkymän luomisprosessiin ja antoivat tilaisuuden tutustua taiteilijoihin.

Näyttelyn kuraattorina toimi Riksställningarin tuottaja Helene Broms. Näyttelyn avasi Ruotsin kunniakonsuli Esa Vilmusenaho. 100 tankar om konsthantverk -näyttelyn kierto päättyi Suomen käsityön museoon.

Näyttelyssä vieraili 7137 kävijää.

5.6.-11.9.2008 Paina puuta - Sitting on Green Gold

Suomen käsityön museon tuottama Paina puuta -näyttely oli esillä museon katutasossa samaan aikaan 100 tankar om konsthantverk -näyttelyn kanssa.

Paina puuta -näyttelyn historia ulottuu vuoteen 2003, jolloin Slovenian etnografinen museo kutsui Suomen käsityön museon omalla pienoishäyttelyllä mukaan juhlistamaan uuden museorakennuksensa valmistumista. Näyttely-yhteistyössä oli mukana kaikkiaan 14 etnografista museota ympäri Eurooppaa, ja jokainen museo esitteli jonkin omalle maalleen tunnusomaisen esineen, tavan tai erityispiirteen. Suomen käsityön museon Sitting on Green Gold -näyttely kertoi suomalaisten suhteesta puuhun sekä metsään, ja sen sisältöä suunniteltaessa otettiin huomioon Suomea vain vähän tunteva yleisö. Näyttely avautui Ljubljanassa 2.12.2004 ja sen saaman hyvän palautteen pohjalta näyttelyä päätettiin kierrättää. Vuosina 2005-2007 näyttely oli esillä Slovenian lisäksi Kroatiassa, Slovakiassa ja Itävallassa.

Suomessa puuta on aina käytetty monipuolisesti. Suomalaiset ovat tottuneet etsimään metsästä monenlaisia rakennustarpeita sekä ruokien ja rohtojen aineksia. Läheinen suhde metsään on syntynyt luontevasti: Suomen maapinta-alasta yli 70 prosenttia on metsien peitossa. Metsästä moni saa myös elannon ja henkistä ravintoa, energiaa ja inspiraatiota.

Puunkäsittelytaidot ja raaka-ainetuntemus ovat olleet suomalaisille elintärkeitä. Keksinnöt, korjaukset ja sovellukset on tehty ensin puusta, vasta sitten muista aineista. Raaka-aineen tutuus ja saavutettavuus ovat ohjanneet ihmiset tarttumaan puuhun. Ulkomailta rantautuneet vaikutteet on siivilöity puisten sihtien läpi ja tulkittu aina ensin kotoisen materiaalin kautta.

Paina puuta -näyttelyn teemaa valotettiin eri aikakausilta olevien puutuolien kautta. Tuoli valittiin puunkäytön esimerkiksi, koska tuolit on perinteisesti valmistettu puusta ja ne ovat länsimaisille kulttuureille tuttu ja helposti lähestyttävä tuote. Näyttelyn istuimissa näkyivät maailmalta saapuneet vaikutteet, joiden taustalla kuitenkin henki vahvana suomalaisuus. Joukossa oli tuntemattomien tekijöiden kansanomaisia tuoleja, muotoilutähtien kuuluisia klassikoita sekä uusien tekijöiden raikkaita ideoita. Näyttelyn tuoleilla sai istua.

Paina puuta -näyttely tuotettiin 2004 ja päivitettiin 2008 opetusministeriön tuella. Näyttelyrakenteiden suunnittelusta vastasi Heli Kauhanen, toteutuksesta ja näyttelyarkkitehtuurista Suomen käsityön museo. Anne Saarikoski päivitti näyttelytekstit ja Tiina Leino uudisti näyttelyn graafisen ilmeen. Näyttelyn kielet olivat suomi ja englanti. Syksystä 2008 lähtien näyttely on jatkanut kiertämistä Suomessa.

Näyttelyssä vieraili 6787 kävijää.

25.9.-7.12.2008 IMAGINE THAT!

Kansainvälisen tilkkutyönäyttelyn tuotti *Husqvarna Viking Gallery of Quilt Art* jurytetyn kilpailun pohjalta. Kansainvälinen kilpailu oli kaikille avoin ja teemana Imagine That! Tilkkuijloita kannustettiin esittämään tilkkutyön keinoin, mitä käsityön harrastaja voi sielunsa silmin nähdä. Kilpailuun osallistuneiden töiden tuli olla koneella ommeltuja.

Näyttelyyn valittujen 50 osallistujan töissä oli käytetty erilaisia tekniikoita - tilkkuompelua, applikointia, kirjontaa ja kankaan käsittelyä mitä moninaisimmin tavoin. Tilkkuijloiden toiveista, unelmista ja fantasioista koottu näyttely oli ensimmäisen kerran esillä International Quilt Market- ja Quilt Festival -tapahtumassa Houstonissa Yhdysvalloissa syksyllä 2006. Näyttely kiersi Iso-Britanniassa, Ruotsissa, Australiassa sekä Tanskassa ja oli lopuksi esillä Suomen käsityön museossa.

Suomessa näyttely-yhteistyössä oli mukana Husqvarna Vikingin maahantuoja VSM-Finland Oy. Näyttelyrakenteet ja töiden ripustuksen suunnitteli Suomen käsityön museon näyttelytyöryhmä. Näyttelyn avasi tekstiiliohjaaja / -taiteilija Vuokko Isaksson, joka myös kirjoitti näyttelyyn johdantotekstin teemalla Täkki vai taulu?

Näyttelyn aikana järjestettiin tilkkuaiheisia työnäytöksiä, esitelmiä ja opastuksia. Yhteistyössä olivat mukana Jyväskylän kansalaisopisto, Jyväskylän seudun kansalaisopisto, Jyväskylän tilkkukilta ja Husqvarna Vikingin / VSM Finland Oy.

Työnäytökset museolla:

pe 3.10 klo 12-16.30 Tilkkutyötekniikat ja vapaa konekirjonta

pe 10.10 klo 12-16.30 Tilkkutöiden vanutikkaus

Mukana Pirkko Paasivirta ja Eeva Hermaala Jyväskylän tilkkukillasta ja Martti Savolainen Husqvarna Vikingilta Jyväskylästä.

Käsityöperinne tutuksi:

Perinteisiin käsityötekniikoihin tutustuttiin yhdessä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa. Tekniikoihin tutustuttiin esitelmin ja museon aineistojen avulla, minkä jälkeen tekniikoita pääsi kokeilemaan käytännössä Jyväskylän järjestämässä pajoissa.

to 9.10. klo 17.00-18.30 Suomen käsityön museossa Kynnysmatto tilkuista -esitelmä ja opastus tilkkutyönäyttelyyn.

la 1.11. klo 10.00-15.15 Kynnysmatto villakangastilkuista -työpaja Jyväskylässä museolle.

pe 3.10. klo 18.00-19.30 Suomen käsityön museossa esitelmä Kokeilevaa tilkkutyötä kierrätysmateriaaleista.

la-su 4.-5.10. klo 9.00-16.00 työpaja Jyväskylässä.

Näyttelyssä vieraili 8690 kävijää.

29.10.-30.11.2008 Kroatialainen musiikki ja identiteetti

Kansainväliseen yhteistyöhön ja näyttelyvaihtoon liittyen museon luentosalissa esiteltiin Zagrebien etnografisen museon tuottama pienoisnäyttely. Se kertoi Kroatian kansanmusiikista luovuuden lähteenä ja itseilmaisun välineenä. Ajallisesti näyttely painottui 1900-luvulle, jolloin kansanmusiikista tuli kroatialaisen identiteetin symboli.

Kroatiassa kohtaavat keskieuropalaiset, Välimeren alueen ja eteläisen Itä-Euroopan kulttuurit. Erilaiset paikalliset erityispiirteet ja niiden keskinäinen vuorovaikutus ovat johtaneet rikkaaseen perintöön lauluissa, esitystavoissa ja musiikki-instrumenteissa. Näyttely kertoi filmein, valokuvin, esinein ja ääninäyttein soittamista, joilla on merkittävä osa paitsi kansanmusiikin kehityksessä, myös kroatialaisen identiteetin symboleina.

Näyttelyn sisällöstä vastasi kuraattori Zvezdana Antoš, näyttelyarkkitehtuurista ja graafisesta ilmeestä arkkitehti Nikolina Jelavic-Mitrovic. Kroatialainen musiikki ja identiteetti -näyttelyn avasi Zagrebien etnografisen museon johtaja Damodar Frlan.

Näyttelyssä vieraili 3981 kävijää.

20.12.2008- 8.3.2009 Ilmarisen perilliset - Taideseppät ry 30 vuotta

Ilmarisen perilliset -juhlanäyttely esitteli ikaikaisen sepän ammatin nykyaikaista osaamista ja sitä, kuinka perinteikäs ammatti on sopeutunut nykyisen yhteiskunnan tarpeiden mukaiseksi. Sepän ammatti on aina elänyt ympäröivän todellisuutensa palvelijana. Näyttelyssä oli esillä neljänkymmenen taideseppän töitä eri puolilta Suomea. Mukana oli myös vuonna 2007 edesmenneen, legendaarisen Kauko Moision taoksia.

Taideseppät on pieni, mutta näkyvä ammattikunta, jolla on pitkä ja ansiokas historia takanaan. Moderni taideseppä on metallialan huippuammattilainen, jonka töissä yhdistyvät sekä materiaalin että muodon hallinta. Sepät luovat yksilöllisiä ja kestäviä esineitä, jotka ovat laadukkaita niin esteettisesti, funktionaalisesti kuin teknisestikin. Taideseppän työnkuva ulottuu aina valtavista teräsrakenteista pieniin erikoistyökaluihin ja koruihin. Perinteisesti sepäntyöhön liitetty takominen on vain pieni, mutta tärkeä osa kokonaisuutta.

Ilmarisen perilliset -näyttelyn tuottivat yhteistyössä Suomen käsityön museo ja Taideseppät ry. Näyttelyn suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi työryhmä, johon kuuluivat:

Samuli Alonen, seppä

Mikko Auerniitty, valokuvaaja

Raija Manninen, museolehtori, Suomen käsityön museo

Antti Nieminen, seppä, Taidesevät ry:n puheenjohtaja
 Mikko Oikari, intendentti, Suomen käsityön museo
 Sirpa Sergejeff, kouluttaja, Jyväskylän ammattiopisto
 Tanno Tamminen, Taidesevät ry:n näyttelyvastaava / metallialan opettaja, Jyväskylän ammattiopisto

Näyttelyteksteistä vastasivat yhteistyössä Suomen käsityön museo ja Antti Nieminen. Näyttelyarkkitehtuurista vastasivat Suomen käsityön museon lisäksi Jyväskylän ammattiopiston opettajat Sirpa Sergejeff ja Tanno Tamminen. Näyttelyn graafisesta ilmeestä vastasi AD Krista Jännäri, Mainospalvelu Kristasta Oy.

Näyttelyn toteutuksessa oli museon henkilökunnan apuna opiskelijoita seuraavista koulutusohjelmista:

Jyväskylän aikuisopisto, Esinesuunnittelun ja valmistuksen koulutusohjelma, Kalusteala.
 Jyväskylän ammattiopisto, Hyvinvointi ja kulttuuri, Esinesuunnittelun ja valmistuksen koulutusohjelma, Metalliala.

Ilmarisen perilliset -näyttely avautui yleisölle 20.12.2008. Näyttelyn avajaisia ja samalla Taidesevät ry:n syntymäpäiviä vietettiin 9.1.2009. Juhlan kunniaksi Taidesevät ry julkaisi näyttelyyn liittyvän Ilmarisen perilliset -juhlakirjan.

MUUT NÄYTTELYT:

GALLERIANÄYTTELYT

Gallerian tarkoituksena on herätellä ohikulkijoita käsityön ajankohtaisiin ilmiöihin niin ammattilaisen, harrastajan kuin taiteenkin näkökulmasta sekä houkutella kävijöitä piipahtamaan museoon. Galleria näkyy valaistuna kävelykadulle 24 tuntia vuorokaudessa. Galleriaan on aina vapaa pääsy.

Keski-Suomi muotoilee 10.1.-2.3.	4294 kävijää
Ruukkupuutarha. Juutilaisen mosaiikkiruukkuja & Jaana Kauton fotolamppuja 4.3.-11.5.	4565 kävijää
Kuumaa kamaa. Kristian Venäläinen(rakua ja lasia)14.5.-8.6.	3122 kävijää
Artisaani-myyntinäyttely 11.6.-10.8.	4514 kävijää
Myrsky-elokuvan puvustuksia 12.8.-14.9.	2557 kävijää
Dance & Design 17.9.-19.10.	2864 kävijää
Raija Puukko: Luovuuden puutarha 22.10.-23.11.	4604 kävijää
Joulusaunassa. Suomen nukketaitelijat 16.11.2008-6.1.2009	10342 kävijää

NÄYTÖNPAIKAN NÄYTTELYT

Kilpisenkadulla museon toimistotilojen sisäänkäynnin molemmin puolin olevat suuret näyteikunat muodostavat Näytönpaikan – ikkunanäyttelytilan.

Näytönpaikan näyttelyt vuonna 2008

- 6.1. 2008 saakka *Poimintoja*. Jyväskylän kuvataidekoulun oppilastöitä.
- 8.1.-3.2.2008 *Tuvan puolella*. Jyväskylän aikuisopiston käsi- ja taideteollisuusalan, tekstiilialan opiskelijoiden Elina Lahden ja Laura Tiiron näyttely.
- 5.2.-2.3. 2008 *Jäljet jää*. 16-vuotiaan Laura Materon ensimmäinen valokuvanäyttely.
- 4.3.-30.3.2008 *Kevätajatuksia*. Munaklubin pisanka- ja reliefitekniikalla koristeltuja munia sekä Juhani Bergin origami-munia.
- 1.4.-27.4. 2008 *Ajasta toiseen*. Jyväskylän aikuisopiston käsi- ja taideteollisuusalan opiskelijoiden Sirpa Kalliokosken ja Katri Rytsyn näyttely.
- 27.5.-10.8.2008 *KÄSILLÄ taitoa - iloa – muotoa. Suomalaiset sadut ja tarinat*. Taitokäsityökoulun keväänäyttely.
- 12.8.- 31.8.2008 *Myrsky–elokuvan puvustuksia*, pukusuunnittelija Marianne Rauhala.
- 2.9.- 28.9.2008 *Verkkopitsiä*. Silver lace -klubin jäsenten suunnittelemia, aidosta hopeasta nyplättyjä koruja.
- 30.9. -26.10.2008 Valkoista, mustaa ja vähän väriä. Anne-Mari Ohra-ahon huovutustöitä.
- 28.10.-23.11.2008 *KÄSIEN GALLERIA*. Kuhankosken erityisammattikoulun käsi- ja taideteollisuusalan näyttely.
- 25.11.2008 – 4.1.2009 *Perinteiset kasvat nykynukella*. Sveta Peuran nukkeja.

KIERTONÄYTTELYT

Suomen käsityön museon valtakunnallista vaikuttavuutta lisättiin näyttelyiden kierrättämisellä. Museo sai kertomusvuonna Opetusministeriöltä avustusta kiertonäyttelytoimintaan. Vuoden 2008 aikana museon tuottamat näyttelyt olivat esillä seuraavilla paikkakunnilla:

Minun Indonesiani (nimellä Zemlja ptice sunca – tekstil iz Indonezije):
20.12.2007 – 29.2.2008 Etnografski muzej Istre, Kroatia

Väristyksiä:

- 20.11.2007 – 13.1.2008 Varkauden museo (n. 350 kävijää)
- 5.2. – 31.3.2008 Kuopion luonnontieteellinen museo (n. 4000 kävijää)
- 16.4. – 15.6.2008 Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Seinäjoki (2807 kävijää)
- 13.11.2008 – 28.2.2009 Hämeenlinnan kaupungin historiallinen museo

Poron jäljillä:

- 19.10.2007 – 13.1.2008 Arktikum, Lapin maakuntamuseo, Rovaniemi (23910 kävijää)
- 22.1. – 27.4.2008 Tornionlaakson maakuntamuseo, Tornio (898 kävijää)

Leijat:

- 21.4.–24.4.2008 Vantaan ammattiopisto

Paina Puuta – Sitting on Green Gold:

- 20.10. – 7.12.2008 Villa Arttu, Lasten ja nuorten taidekeskus, Hyvinkää (n. 450 kävijää)

4. MUSEOPEDAGOGIIKKA

Muotoilukasvatuksen ja museon käytettävyyden vuosi toteutui museopedagogiikan osalta paljolti toimintojen supistamisvuotena.

Maahanmuuttajille tarkoitettu Viriö-toiminta jatkui kevätkauden. Viriö-illoissa eri kulttuurien edustajat esittelivät omaa kulttuuriaan. Samaan aikaan OKL:n opiskelijat pitivät museon Pa-jassa työpajaa lapsille. Viriön kevään teemoina olivat: Viro, Kiina sekä Me ja maailma. Viriötä olivat toteuttamassa Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos, Jyväskylän kaupungin maahanmuuttajapalvelut ja Suomen käsityön museo. Viriön toiminta lakkasi keväällä, koska järjestävillä tahoilla ei enää ollut resursseja ja toisaalta Jyväskylään oli tulossa Monikulttuuri-keskus.

Yhteistyötä jatkettiin kansalaisopistojen kanssa. Jyvälän (Setlementtiliikkeen) kansalaisopiston kanssa jatkettiin Mennään lankaan -esitelmiä. Esielmien aiheina olivat viitelöinti, kinnas-neulatekniikka, kynnysmatto tilkuista ja oljen perinnekäyttö.

Jyväskylän seudun kansalaisopiston kanssa järjestettiin mm. ROSKA-seminaari 25.10.2008. Seminaarissa etsittiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mitä on kestävä kehitys käsityön näkökulmasta? Miten nousee kansainväliseen menestykseen valmistamalla tuotteita jättemateriaalista? Mitä eettiset kuluttajat odottavat tuotteilta? Onko roska hyvinvointiyhteiskunnan nostalgiaa? Luennoitsijoina olivat muotoilun yliopettaja Mirja Kälviäinen, tekstiilin yliopettaja Kirsi Niinimäki, yrittäjä Maarit Partanen/Secco ja yrittäjä Anna Etula/Muru ja museolehtori Raija Manninen. Seminaarin järjestivät yhteistyössä Käsinteollisuuden tutkimusseura, Suomen käsityön museo ja Jyväskylän seudun kansalaisopisto. Seminaariin osallistui 39 henkilöä.

Vuoden aikana valmistui vanhuksille lainattava Ryijysalkku. Salkun tavoitteena on herätellä ihmisiä muistelemaan käsillä tekemistä, kun itse ei enää pysty tekemään käsitöitä. Vanhaan kapsäkkiin on koottu kuvia ryijyistä, työvälineitä, materiaaleja tuoksuineen ja miniryijyjä. Kaikkea esineitä saa kosketella, haistella ja tutkia... Salkkua lainattiin maksutta vanhusten kerhoihin, hoitolaitoksiin ja palvelutaloihin.

Perusnäyttelyn uudistaminen jatkui koko vuoden, rakennustyöt ja esineiden vaihdot vitriineihin tapahtuivat maanantaisin. Syksyn aikana valmistuivat uuden osion, Aistimuseon rakenteet. Aistimuseossa esineet voi aistia eri aistein.

Keski-Suomi muotoilee -näyttelyn aineiston pohjalta aloitettiin muotoilusanaston kokoaminen. Sanasto julkistetaan nettisivustolla, joka samalla esittelee myös ko. näyttelyyn osallistuneet työt ja tekijät.

Keväällä Jyväskylän maalaiskunnan koulujen kakkosluokkalaisten vierailivat museossa kulttuuriopetussuunnitelmansa mukaisesti. Heille järjestettiin toiminnallisia opastuksia nimellä ”Keisarin uudet vaatteet”.

5. KOKOELMAT

5.1 Esinekokoelmat

Esinekokoelmat karttuivat kertomusvuonna 59 päänumerolla, joista 48 on lahjoituksia ja 11 on ostoja. Lahjoitukset käsittävät pääasiassa vanhempaa tekstiilaineistoa, johon sisältyy sisustustekstiilejä kuten ryijyjä, raanuja ja liinoja, koulukäsityöaineistoa, pukuja mm. lounaissaomalaiselta sukutilalta, vihkipukuja sekä Sirkka Könösen neuleita taiteilijan itsensä lahjoittamana. Ostot liittyivät pääosin perusnäyttelyn uudistamiseen ja kokoelmiin hankittiin kierrätysaiheista taidekäsityötä esim. Tuula Kaakiselta, Laura Kärjeltä, Raija Puukolta, Päivi Savolaiselta ja Minna Soraluomalta. Kaikkiaan esineitä luetteloitiin vuoden aikana 973 kappaletta.

Kokoelmissa oli kertomusvuoden päättyessä noin 24 900 esinettä, joista noin 22 746 esineen tiedot on siirretty tietokoneelle. Yli 12 000:n tietokoneelle luetteloidun esineen tietojen yhteyteen on liitetty digitaalinen tunnistuskuva esineestä. Museon esinekokoelmien tietoja voi selaillla myös internetin kautta. Kansallispukukeskuksen kokoelmassa on 1 785 luetteloitua esinettä.

Museon kokoelmaselainta käytti vuoden aikana 7544 henkilöä.

Esinekokoelmien luettelointi eteni vuoden aikana hyvin. Työn tekivät Marko Hyvönen, Ulla Härkönen, Anna-Kaarina Kantanen ja Jussi Mäkinen. Valokuvaamattoman esineistön digitaalista kuvausta jatkettiin samalla, kun tekstiilien säilytystilaa järjestettiin ja puu-, metalli- ja keramiikkaesineiden säilytystilassa aloitettiin esineistön pakkaus tulevaa muuttoa ajatellen. Tekstiilikokoelman ryijyt järjestettiin ja pakattiin ja samalla koottiin niiden uusittu paikkatietolista. Mattokokoelmien vanhentuneet ja useissa muutoissa vaurioituneet pakkausmateriaalit uusittiin.

Tampereen museokeskus Vapriikissa olevaan Dora Jung – Pellavan lumo -näyttelyyn vuoden 2007 lopussa lainattujen harneskikangaspuiden laina-aikaa jatkettiin maaliskuulle 2009.

LAHJOITTAJAT:

Parhaimmat kiitokset kaikille museotoimintaa lahjoituksin tukeneille.

Forsman, Liisa
Halme, Leena-Kaisa
Heikinheimo, Yrjänä
Hirvi, Maija-Liisa
Hirviaho, Ulla
Horppila, Liisa
Huttunen, Ulla
Juutilainen, Eija
Korhonen, Anni

Kurkinen, Liisa
 Könönen, Sirkka
 Lehtinen, Hilikka
 Lehtinen, Liisa
 Lindström, Christina
 Luutonen, Marketta
 Mattila, Arma
 Mitronen, Kyllikki
 Muurela, Sirkka
 Mäenpää, Ulla
 Mäkipää, Minna
 Mäkipää, Ulla
 Niemi, Anne
 Nurminen, Hanna
 Paavilainen, Lempi
 Pailio, Anja
 Pihlainen Sirpa
 Rinkinen, Anu
 Pääkkönen, Anna-Liisa
 Karkkonen, Kati
 Ollikainen, Minna
 Rinta-Tassi, Raili
 Saarikoski, Helena
 Saarinen, Reijo
 Salonen, Anneli
 Seppänen, Marita
 Sinivuo, Hannu
 Sinivuo, Riitta
 Somerma, Simo
 Topi-Hulmi-Lumento, Arja-Maija
 Tuovinen, Eeva
 Turunen, Erkki
 Vanha-Perttula, Aune
 Vihavainen, Riitta
 Nieminen, Riitta
 Virkkunen, Heikki

5.2 Arkisto ja kirjasto

Vuoden 2008 aikana museossa aloitettiin tallennuspolitiikan luominen, mikä vaatii asioiden päivittämistä myös arkiston puolella. Arkistossa joudutaan nykyään yhä useammin harkitsemaan arkistoitavan aineiston sisältöä ja määrää sekä käytettävää tallennusmuotoa. Digitaalinen tallennus säästää tosin fyysistä tilaa, mutta tuo mukanaan omat, mm. hallintaan liittyvät ongelmansa. Nyt tehtävien ratkaisujen seuraukset näkyvät vasta tulevaisuudessa.

Museon arkistoaineiston karttuminen liittyy paljolti tallennusprojekteihin, joiden osalta mennyt vuosi käsitti aikaisemmin hankitun aineiston purkua ja työstämistä eteenpäin. Työ jatkuu vielä vuoden 2009 aikana.

Ryijytietokannan täydentäminen eteni museon omia arkisto- ja kirjastokokoelmia hyödyntäen. Työhön paneutui Hilikka Toom. Tietokannassa oli vuoden lopussa 2110 dokumenttia. Ryijyihin liittyvän tietopalvelun avuksi koottiin tietoja tekstiilitaiteilijoista, vaikkakin vielä ilman varsinaista tietokantaa.

Asiakirjojen tallentamisen ja järjestämisen lisäksi museon arkistossa hoidettiin eri tietokantojen täydennystä, korjailua yms. ylläpitoa. Tietokantojen luetteloidun aineiston tilanne vuoden 2008 lopussa oli:

Arkisto: 1031 (kartunta 41)
 Piirustukset: 5513
 Lehtileikkeet: 4508
 Ryijyt: 2110 (kartunta 507)

Tietopalvelua käytti 39 asiakasta.

Arkiston lahjoittajat:

Oy Gustav Paulig Ab
 Heikinheimo, Yrjänä
 Helsingin kaupunginmuseo
 Hietala, Pirkko
 Ilveskoski, Eeva
 Käsi- ja taideteollisuusliitto
 Leskinen, Aino
 Muurela, Sirkka
 Mäkipää, Minna
 Mäkipää, Ulla
 Oinonen, Maija
 Piri, Markku
 Pääkkönen, Anna-Liisa
 Riksmann, Elina
 Suna, Henriikka
 Tuikka, Charlotta
 Viinikka, Marika
 Viitaniemen koulu

Käsikirjastossa oli vuoden 2008 lopussa 6362 luetteloitua nimekettä. Kartunta käsitti 194 nimekettä.

Kirjaston lahjoittajat:

Bäckman, Anna-Maija

Eesti Rahva Muuseum
 Espoon kaupunginmuseo
 Heikinheimo, Yrjänä
 Helsingin kaupunginmuseo
 Hirvi, Maija-Liisa
 Isaksson, Vuokko
 Juhantalo, Vuokko
 Kainuun museo
 Kokki, Kari-Paavo
 Korhonen, Laura
 Kultamuseo
 Kuoppamäki, Riitta
 Käsi- ja taideteollisuusliitto
 McCrory, Deirdre
 Piesanen, Anne
 Porvoon museo
 Pääkkönen, Anna-Liisa
 Sakkinen, Markku
 Simpanen, Marjo-Riitta
 Somerma, Simo
 Sopanen, Tuomas
 Suomen muinaismuistoyhdistys
 Toiviainen, Sinikka
 Vantaan kaupunginmuseo
 Viitaniemen koulu
 Wäinö Aaltosen museo

5.3 Kuva-arkisto

Vuoden 2008 lopussa kuva-arkistossa oli 28 624 luetteloitua valokuvaa. Aineiston muuttuessa yhä enemmän digitaaliseksi on kuvien kartunta moninkertaistunut aikaisemmista vuosista. Kaikkia kuvia ei ole enää mahdollista luetteloida yksittäin. Tämän vuoksi on siirrytty otanta-muotoiseen luettelointiin. Päänumerolta valitaan vain muutamia kuvia yksittäin luetteloitaviksi ja niiden yhteyteen liitetään tieto siitä, mistä muu kyseiseen aiheeseen kuuluva aineisto on löydettävissä. Näin saadaan hakuaineistoon kuitenkin näyte eri aihekokonaisuuksista ja tarpeellisilla perustiedoilla talteen luetteloimatonkin aineisto.

Eräs mielenkiintoinen kuvakokoelma saatiin museologian tallennusprojektin myötä. Jyväskylän yliopiston opiskelijat Marika Viinikka ja Charlotta Tuikka valokuvasivat opinnäytteeseensä liittyen nukketaitelija Piitu Nykoppin työtä ja teoksia. Projektista tallennettiin digitaalisesti yli 400 kuvaa.

Kuva-arkiston lahjoittajat:

Heikinheimo, Yrjänä

Ilveskoski, Eeva
 Kärjä, Risto
 Käsi- ja taideteollisuusliitto
 Könönen, Sirkka
 Lehtonen, Seija-Annikki
 Muurela, Sirkka
 Mäenpää, Ulla
 Oinonen, Maija
 Paavilainen, Lempi
 Pääkkönen, Anna-Liisa
 Riksman, Elina
 Rinta-Tassi, Raili
 Simpanen, Marjo-Riitta
 Suna, Henrika
 Tuikka, Charlotta
 Viinikka, Marika

6. SUOMEN KANSALLISPUKUKESKUS

Kansallispukukeskuksen pääasiallinen tehtävä on kansallispukuihin liittyvän tiedon ja taidon esille tuominen. Tämä tapahtuu perusnäyttelyn ja vaihtuvien näyttelyiden, opastusten, tietopalvelutoiminnan, työnäytösten ja työpajojen avulla.

Kansallispukukeskus toimii Jyväskylän kaupungin ja Suomen kansallispukuneuvoston välisen vuonna 1992 tehdyn perustamissopimuksen pohjalla. Jatkosopimus allekirjoitettiin alkuvuodesta 2003. Sopimuksen mukaan 92 kansallispukujen mallikappaletta talletettiin Suomen käsityön museoon.

Kansallispukukeskuksen tietopalvelussa on tietoa ja kirjallisuutta kaikkiaan noin 400 suomalaisesta kansallispuvusta, niiden hankinnasta ja valmistuksesta. Keskuksessa on myös mahdollisuus tutustua tietoon muinaispuvuista ja Suomen vähemmistöjen pukeutumisesta. Tietopalvelussa voi omatoimisesti tutustua kansallispukuja käsittelevään materiaaliin. Kansallispukukeskuksen tietopalvelu vastasi vuoden aikana 303 tietopalvelukyselyyn.

Kansallispukuneuvoston kanssa yhteistyössä jatkettiin kansallispukuja esittelevän www-sivuston (www.kansallispuvut.fi) ylläpitoa ja päivitystä. Sivustolla kävi kertomusvuoden aikana yli 15 000 vierasta. Kansallispukukeskuksen etusivulla verkossa kävi vuoden aikana noin 6500 kävijää.

Kansallispukukeskuksen perusnäyttely Komeasti juhlaan uusittiin kokonaan kevään 2008 aikana ja se esiteltiin yleisölle museon syntymäpäivänä 6.6. Näyttely esittelee suomalaisten kansallispukujen historiaa ja nykypäivää eri puolilta Suomea olevien esimerkkien avulla. Näyttely toteutettiin yhteistyössä kansallispukuasiantuntija Leena Holstin kanssa.

Kansallispukukeskuksen Kuja-näyttelytilassa oli esillä 23.1.–31.8. näyttely Elävä kansallispuku – kansallispukuperinne Virossa. Näyttely oli jatkoa keväällä 2007 Viron kansallismuseossa

Tartossa esillä olleelle näyttelylle, jossa esiteltiin suomalaisia ja virolaisia kansallispukuja. Näyttely oli omistettu vuonna 1937 solmitulle sopimukselle kahden veljeskansan ja kahden valtion, Viron ja Suomen henkisestä yhteistyöstä. Näyttelyyn liittyi 22.1. Viron kansallismuseon tutkija Reet Piirin luento aiheesta kansallispukeuperinne Virossa ja tutkija Ellen Värvi tutustutti aiheeseen Virolainen kansanpuku taiteessa.

Kujalla esiteltiin myös Paitaa, raitaa ja rukkasia – Suomen kansallispukeusevosto 30 vuotta -juhlanäyttely, joka oli esillä 13.9.2008–2.2.2009. Näyttely esitteli Suomen kansallispukeusevoston työn kohokohtia 30-vuotiselta taipaleelta.

Kansallispuvun syntymäpäiviä vietettiin 13.9., samalla kun Paitaa, raitaa ja rukkasia -näyttely avattiin. Kansallispukeusevoston 30-vuotista taivalta ja 123-vuotiasta suomalaista kansallispukeusevostoa juhlistettiin seminaarilla, ISO:n tanhuujien kansantanssiesityksellä sekä uusitun kansallispukeusevoston ja käsityön museon perusnäyttelyiden esittelyillä.

Anni ja kutiseva lammas -draamallisia opastuspaketteja esitettiin eskareille ja alakoululaisille 21.10–13.11. Opastuksissa tutustuttiin Suomen kansan juhlapukeutumiseen 1700- ja 1800-luvuilla.

Kansallispukeusevostoon liittyviä opastuksia järjestettiin esim. vaatetusalan opiskelijoille.

6.1 Kansallispukeusevoston kokoelmat

Kansallispukeusevostoon liittyvät kuvat ja tarinat -projektia on jatkettu kertomusvuonna. Tarkoituksena on koota kansallispukeusevostoon ja niiden käyttöön ja arvostukseen liittyvää valokuva-aineistoa tarinoiden kera. Myös pukuja tallennetaan keskuksen kokoelmiin projektin yhteydessä.

Kansallispukeusevoston esinekokoelmiin lahjoitettiin kansallispukeusevostoa, niiden osia sekä kansallispukeusevostoon liittyvää materiaalia.

Kansallispukeusevostoon 2008 lahjoittaneet:

Ahtisaari, Eeva
 Helakorpi, Marja-Leena
 Holst, Leena
 Ilo, Liisa
 Kivelä, Marjaana
 Lehtonen, Seija-Annikki
 Nieminen, Raija
 Rahikainen, Mirjami
 Seppälä, Irma-Asta
 Staff-Ahokas, Liisa
 Tukio, Lauri
 Valtonen, Pirjo
 Vuorinen, Kaisa

6.2 KUJALLA -pukukohtauksia

Kansallispukukeskuksen tietopalvelun edustalla olevalla Kujalla esitellään kansallispukuja sekä muita vaatetukseen ja perinteiseen pukeutumiseen liittyviä ilmiöitä lyhytaikaisissa vaihtuvissa näyttelyissä.

Elävä kansallispuku - Kansallispukuperinne Virossa 23.1.–31.8. 16836 kävijää
Paitaa, raitaa ja rukkasia - Suomen kansallispukuneuvoston 30-vuotisjuhlanäyttely
14.9.2008–2.2.2009

7. KONSERVOINTIKESKUS

Konservointikeskuksen erikoisalana on vanhojen ja uusien arvotekstiilien konservointi sekä varovaista käsittelyä ja poikkeuksellisia työmenetelmiä vaativien tekstiilien huolto ja puhdistus. Konservointikeskuksen asiakkaita myös neuvotaan tekstiilien ja muidenkin arvokkaiden esineiden säilytyksessä ja esillepanossa. Osa Konservointikeskuksen asiakkaista on yksityishenkilöitä, osa on muita museoita sekä erilaisia yhteisöjä, seurakuntia tai liikelaitoksia, joiden hallussa on yksittäinen arvotekstiili tai laajempi kokoelma.

Vuoden 2008 aikana Konservointikeskuksessa tutkittiin, huollettiin tai konservoitiin 111 esinettä, joista 41 kpl oli kansallispukukeskuksen uusittuun perusnäyttelyyn sijoitettuja tekstiileitä. Muu konservoitu esineistö sisälsi mm. tekstiilitaidetta, suuria seinätekstiileitä sekä useiden museoiden esineitä.

Konservointikeskuksessa vastattiin vuoden aikana 82 tietopalvelukysymykseen. Neuvonta- ja koulutustoimintaan kuuluivat myös vuoden aikana pidetyt useat luennot ja kurssiopetus. Konservointikeskuksen sivuilla verkossa kävi vuoden aikana hieman yli tuhat tiedonhakijaa.

8. PROJEKTIT, TUTKIMUKSET JA JULKAISUT

Avoin museo

Vuonna 2003 aloitettua Avoin museo -projektia on jatkettu yhdessä kuuden keskisuomalaisen museon kanssa opetusministeriön tukemana. Vetovastuussa on ollut Suomen käsityön museo.

Tavoitteena on tuottaa helposti saavutettavaa materiaalia verkkoon. Projektissa valmistui vuonna 2008 mukana olevien museoiden yhteinen kokoelmaselain ja tietokantoja siirrettiin verkkoon kaikilta museoilta. Lisäksi sivustolle saatiin ohjeet museokäyntiä varten. Yhteisen vuotuisjuhlasivuston teko aloitettiin joulua koskevan aineiston kokoamisella. Sivusto julkistetaan vuonna 2009.

Avoin museo -sivustolla vieraili vuoden aikana 115 260 kävijää, yhteensä vierailuja eri sivuilla oli 364 671 kappaletta.

Kukako-hanke

Valtakunnallisen, internetissä toteutettavan ja opetusministeriön rahoittaman Kukako – Kulttuurin kaikista kolkista –hankkeen tavoitteena on kannustaa alakouluja kulttuuriperintökasvatukseen, tutustumaan suomalaisuuden kirjoon sekä museoiden tarjoamaan perintöön eri näkökulmista. Lisäksi pyritään tutkimaan käsityön merkitystä nykypäivän alakoululaisen elämässä sekä madaltamaan kynnyksiä astua museoon. Hanke on käynnistynyt vuonna 2006. Vuoden 2007 aikana tehtyjen suunnitelmien pohjalta rakennettiin Kukako-sivut ja aloitettiin vuoden 2008 alussa yhteistyö kolmen alakoulun (Muurame, Sodankylä, Velkua) kanssa. Hankkeen vetäjänä toimi Anu Norola ja sitä koordinoi museossa museolehtori Raija Manninen. Rahoituksen puuttumisen vuoksi syksyllä 2008 Kukako-hanketta vei eteenpäin pienimuotoisesti, oman työnsä ohessa, museolehtori Raija Manninen.

Kulissien takaa -hanke

Museoimisprosessien avoimempaan ja saavutettavampaan esittämiseen tähtäävässä Kulissien takaa -hankkeessa pyritään löytämään uusia välineitä herättää kävijöiden mielenkiinto museota ja kulttuuriperintöä kohtaan. Jo pari vuotta sitten aloitettu hanke jatkui kokoelma- ja konservointityön esittelyllä ja valmistuu alkuvuonna 2009. Museon puolelta projektia koordinoi Marjo Ahonen-Kolu.

Alueellinen dokumentointi- ja tallennus - Poron jäljillä -hanke ja kiertonäyttely

Pohjois-Suomen käsityöläisyyden dokumentoimiseen keskittyvä Poron jäljillä -hanke alkoi vuonna 2005 Opetusministeriön harkinnanvaraisen rahoituksen turvin. Lapin liiton joulukuussa 2006 myöntämä vuoden ESR -rahoitus mahdollisti Poron jäljillä -kiertonäyttelyn ja www-sivuston toteutuksen ja tallennustyön jatkamisen. ESR-rahoitus päättyi 31.12.2007. Hankkeen päättymisestä ja Poron jäljillä -näyttelyn ja www-sivuston tilanteesta raportoitiin Lapin liitolle toukokuussa 2008.

Jyväskylässä kesällä 2007 esillä ollut Poron jäljillä -näyttely matkasi Rovaniemelle Lapin maakuntamuseon tiloihin Arktikumiin 19.10.2007–13.1.2008, josta se jatkoi Tornionlaakson maakuntamuseoon 21.1.2008–27.4.2008. Poron jäljillä -näyttely jatkaa kiertämistään vuonna 2009 Pohjois-Pohjanmaan museoon Ouluun ja Kuopion luonnontieteelliseen museoon.

Hankkeen aikana kootun materiaalin luettelointi on aloitettu vuoden 2008 aikana. Materiaalin tallennustyötä jatketaan edelleen.

Vuorelma 100 -näyttelyprojekti

Syksyllä 2008 aloitettiin Vuorelma 100 -näyttelyprojekti. Suomen käsityön museo, Suomen kansallispukukeskus ja Helmi Vuorelma Oy toteuttavat syksyllä 2009 Vuorelma 100 -näyttelyn. Museon amanuenssit Marja Liisa Väisänen ja Seija Hahl tutustuivat olemassa ole-

vaan arkistomateriaaliin ja esineistöön Lahdessa ja Kärkölän Järvelässä. Vuoden 2008 aikana tehtiin tutkimustyötä ja alustavaa näyttelysuunnitelmaa.

Museologia-yhteistyö

Museologian perusopintoja suorittavat opiskelijat ovat vuosittain tehneet opintoihin liittyviä nykytallennustöitä Jyväskylän museoille. Myös vuonna 2008 museologit kartuttivat Suomen käsityön museon tietoutta nykykäsityöläisyydestä Jyväskylässä.

Keväällä 2008 työnsä sai valmiiksi kaksi työryhmää. Marika Viinikka ja Charlotta Tuikka dokumentoivat jyväskyläläistä nukketaitelijaa Piitu Nykoppia. Eeva Ilveskoski, Elina Riksmann, Henriikka Suna ja Maija Oinonen dokumentoivat tammikuussa 2008 jyväskyläläisen Popper Design Oy:n toimintaa. Ryhmäläiset haastattelivat tekstiilitaiteilija Anu Rinkistä ja yrittäjä Pauliina Silvennoista yrityksen tilanteesta. Ryhmien kokoama materiaali (kuvat, arkistomateriaali ja esineistö) tallennettiin museon kokoelmiin.

Syksyllä 2008 kuusi uutta museologiryhmää aloitti nykytallennustyön tekemisen Suomen käsityön museolle. Teemoina ovat luomupuuvillainen Muru-lastenvaatemallisto, Paratiisipaidan valmistaja Helbe Pajari, Risto Höylä - käsityöalan monitoimimies Petäjävedeltä, Askartelu-kaupat nyt – esimerkkinä Pieksämäen Tiimari, Jyväskylän käsityökoulu/ Taitokeskus –uudet tilat ja Jyväskylän kansallispukuvuokraus.

Nykytallennustyönsä Suomen käsityön museolle tehneistä museologeista moni on tullut myös tekemään opintoihin kuuluvan harjoittelujakson museossa. Yhteistyö museologian oppiaineen opiskelijoiden kanssa on ollut tärkeää museon toimintojen kannalta.

Julkaisut

Ryijykuume!-näyttelyn yhteydessä julkaistiin kirja *Ryijy esillä. Ryijyt Suomen käsityön museon kokoelmassa*. (graafinen suunnittelu: Tiina Leino, toimituskunta: Reetta Karhunkorva, Marjo Kolu, Raija Manninen, Mikko Oikari, Elina Puranen, Reija Teerimäki, Anne Vesanto). Kirjasta otettiin uusintapainos vuonna 2008.

9. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Tiedotuksen ja markkinoinnin keskeisinä tehtävinä on lisätä museon paikallista ja valtakunnallista tunnettuutta ja näkyvyyttä. Museon näyttelyiden, tapahtumien ja palvelujen tiedotuksessa huomioidaan maakunnalliset ja valtakunnalliset käsityön, kulttuurin ja matkailun kohderyhmät sekä oppilaitokset. Vuoden 2008 aikana viestinnän erityisinä kohderyhminä ovat olleet muotoilusta ja käsityöstä kiinnostuneet kaupunkilaiset ja opiskelijat eri puolilla Suomea. Vuoden teemanäyttelyillä tavoitettiin museon tiedotuksen piiriin uusia kohderyhmiä, esimerkiksi muotoilun ystäviä ja ammattilaisia sekä tilkkuharrastajia.

Sähköisellä viestinnällä on merkittävä osuus museon ulkoisessa tiedotuksessa. Nettisivuja päivitettiin ahkerasti. Uutiskirjeet ja näyttelyiden kutsut lähtevät asiakkaille pääosin sähköisten

jakelulistojen avulla. Asiakaskyselyjä tehtiin jokaisesta näyttelystä sekä Käsityöläisten joulutorilta.

Käsityön museon medianäkyvyys oli hyvää vuoden 2008 aikana. Museolla järjestettiin yhteensä 12 tiedotustilaisuutta koskien vaihtuvia näyttelyitä. Niin paikalliset lehdet ja radiot kuin valtakunnallisetkin viestimet ovat huomioineet hyvin vaihtuvien näyttelyiden aiheet. Museoiden tiedotusringin tiedotusvuoro oli syyskauden käsityön museon tiedottajan vastuulla. Tapahtumien menovinkkitiedotus on ollut tehokasta kävijämääristä päätellen. Vuoden tärkeimmiksi yleisötapahtumiksi nousivat museon syntymäpäivä, kansallispuvun syntymäpäivä ja käsityöläisten joulutori. Esim. käsityöläisten joulutorilla vieraili 6700 kiinnostunutta.

Tiedotus- ja markkinointiyhteistyötä tehtiin mm. Lasten Kulttuuriantin, Jyväskylän seudun kansalaisopiston, Taito-Keskuksen ja Jyväskylän kaupungin museotoimen kanssa. Valtakunnallisen käsi- ja taideteollisuusliiton julkaiseman Taito-lehden kanssa jaettiin marraskuussa osasto Kädentaidot-messuilla Tampereella. Messuilla esiteltiin mm. museon verkossa olevaa kokoelmapalvelinta, kansallispuvut-sivustoa ja verkkonäyttelyä sekä kerrottiin tulevasta toiminnasta.

Matkailun kohderyhmiä tavoitettiin jokavuotisella matkailun väen kevätinfolla, opaskoulutettavien infolla, ryhmämatkanjärjestäjien oppaissa ilmoittelemalla ja esitejakeluin. Merkittävä matkailun väline on laajasti jaossa oleva seutuesite. Vuosina 2007–2008 museo oli mukana ryhmämatkaesitteessä.

Uutuutena ilmestyi kaksi kertaa vuodessa Jyväskylän ja lähikuntien talouksiin sekä valtakunnallisiin kulttuuri- ja matkailupisteisiin jaettava Aaltoja-tiedotuslehti. Lehti on tuotettu kaupungin kulttuuritoimijoiden yhteistyönä. Se korvaa museoiden yhteisesitteen ja toteuttaa myös valtakunnallista näkyvyyttä.

Museon kausiesite ilmestyi kaksi kertaa ja esitteet jaettiin sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Museon perusesite on edelleen käytössä eri kieliversioineen (suomi, englanti, ruotsi, saksa, espanja). Kieliversiot ovat matkailun käytössä kotimaassa ja lisäksi ne on toimitettu Suomen kulttuurikeskuksiin ja suurlähetystöihin eri puolille maailmaa.

Lehti-ilmoituksia käytettiin museon tapahtumien markkinointiin Keskisuomalaisessa. Oman tiedotusbudjetin lisäksi viestintään ja markkinointiin käytettiin vuoden aikana opetusministeriön harkinnanvaraista avustusta.

10. MUSEO JA YLEISÖ

Museo oli avoinna vuoden 2008 aikana 306 päivänä yhteensä 2139,5 tuntia. Näyttelytilat olivat avoinna ti – su kello 11.00–18.00, poikkeuksia juhlapäivinä. Museon käsikirjasto ja tietokannat olivat käytettävissä ma-pe kello 8.30–15.30. Aikuisten pääsymaksu oli 5 euroa. Ilmainen sisäänpääsy oli alle 18-vuotiailla ja alan opiskelijoilla sekä perjantaisin kaikilla. Ilmaiseksi museoon pääsi sisään myös seuraavina päivinä: Jyväskylän päivänä 22.3., Kansainvälisenä museopäivänä 18.5., Yläkaupungin yön aikana 24.5., Kansallispuvun syntymäpäivänä 13.9. sekä käsityöläisten joulutorin aikana 13.–14.12. Ilmaisia museon tapahtumia olivat myös yle-

söopastukset, työnäytökset, eriaiheiset esitelmät ja luennot sekä monikulttuuriseksi tilaksi kutsutut Viriö-illat.

Museon näyttelyihin ja tapahtumiin tutustui 37 362 kävijää. Suuriman osan kävijöistä muodostivat ilmaiskävijät (maksaneita 2882 henkilöä, ilmaiskävijöitä 34 480 henkilöä). Museossa opastettiin vuoden aikana 125 ryhmää (yhteensä museossa kävi 231 ryhmää) ja vastattiin yhteensä 564 tietopalvelukysymykseen. Tietoja museon toiminnasta sekä yleensä käsityöstä ja käsiteollisuudesta asiakkaat saivat perusnäyttelyn ja käsikirjaston tietokoneilta sekä museon monipuolisilta verkkosivuilta. Sivulla kävi vuoden aikana 48 828 kävijää, joista ulkomaisia kävijöitä oli eniten Yhdysvalloista, Ruotsista, Englannista, Saksasta, Virosta, Venäjältä, Ranskasta ja Kroatiasta. Museon tietokannoista haki verkon kautta tietoa noin 7544 tiedonhakijaa osoitteesta <http://www.craftmuseum.fi>.

Vuoden 2008 aikana järjestettiin 100 yleisötapahtumaa. Museon diasarjoja lainattiin 11 kertaa. Lainattavia diasarjoja on 46 kappaletta, videonauhoja on 9 kappaletta ja lainattavia kiertonäyttelyitä 5 kappaletta. Museon tiloissa järjestettiin myös Jyväskylän kaupungin eri organisaatioiden kokouksia ja koulutustilaisuuksia sekä kaupungin vastaanottoja.

Isot vaihtuvat näyttely kävijämäärineen vuonna 2008:

Emalia Suomesta ja Iso-Britanniasta 20.12.-2.3.	5752 kävijää
Karajan. Marita Vennon iltapukuja 12.3.-18.5.	4646 kävijää
Ateljeepukuja Helen Hirvelalta ja museosäätiö Haiharan kokoelmista 13.3.-25.5.	6004 kävijää
Paina puuta - Tuoleja Suomesta 5.6.-11.9.	6787 kävijää
100 tankar om konsthantverk 5.6.-14.9.	7137 kävijää
Imagine that! Tilkkutyönäyttely 25.9.-7.12.	8690 kävijää

11. TAPAHTUMAT

Avajaiset	8 kpl	1538 osallistujaa
Työnäytökset	4 kpl	585 kävijää
Luentoja	4 kpl	55 kävijää
"Avoimet" työpajat	4 kpl	73 osallistujaa
Ilmaisia yleisöopastuksia	7 kpl	111 osallistujaa

Museon yleisötilaisuuksissa kävi vuonna 2008 yhteensä 12 220 kävijää.

Paljon kävijöitä keränneitä tapahtumia:

Keski-Suomi muotoilee avajaiset 9.1.	243 osallistujaa
Viriö: Me ja maailma 18.3.	105 osallistujaa
Museon syntymäpäivä 6.6.	582 kävijää
Dance & Design tanssinäytökset 25.-27.9.	463 kävijää
Rompetori 24.10.	841 kävijää

Käsityöläisten joulutori 13.-14.12.

6827 kävijää

Dance & Design -esityksissä tanssia ja muotoilua yhdistettiin aivan uudella tavalla muotoilijoiden töiden ollessa osa esitystä. Tanssin Aika -festivaalin kanssa yhteistyössä toteutetut esitykset koostuivat viidestä pienoisteoksesta. D&D -näyttely ja tanssiesitykset toteutettiin yhteistyössä Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Savon taidetoimikuntien kanssa.

12. MUSEOKAUPPA

Museokauppa tarjosi museovieraille aiempien vuosien tapaan laadukkaita suomalaisia käsitötuotteita ja alan kirjallisuutta. Museokaupan tuotteiden tuottajia oli noin sata kuten edellisnäkin vuotena. Näistä pääosa oli myyntitilitoimittajia. Sesonkien vaikutus myyntiin, varsinkin joulunaika, korostui entisestään.

Kirjat muodostivat noin neljäsosan museokaupan kokonaisymyynnistä. Myyntitilaston parhaimmisto muodostui edellisten vuosien tapaan museon omista julkaisuista. Myös kansainväliseen tilkkutyönäyttelyyn liittyvä julkaisu *Imagine That!* oli hyvin suosittu. Muita erinomaisesti myyneitä tuotteita olivat museon omat rintamerkit, Tikkurituotteet poronmokkatuotteet sekä Raija Puukon ekotaidenäyttelyn ohessa myydyt Raija Puukon tuotteet kokonaisuudessaan.

Museon omien tuotteiden valikoima kasvoi uudella tuotteella, museolehtori Raija Mannisen kehittämällä Ala napista -korunauhalla.

Museokaupan ulkoasua kehitettiin mm. uusimalla myyntitiskejä ja myymäläkalusteita. Lisäksi kauppakokonaisuutta alettiin kehittää muotoilun läänintaiteilija Kaija Savolaisen avustuksella. Museokaupan nettisivuille luonnosteltiin uutta ilmettä mediataiteilija Päivi Hintsasen kanssa.

Vuoden 2008 kokonaisymyynti oli 62 217,20 euroa, joka on Suomen käsityön museon museokaupan paras kokonaisymyyntitulokautta aikain.

13. HALLINTO

Suomen käsityön museon toiminta perustuu Jyväskylän kaupungin ja opetusministeriön solmimaan sopimukseen, jonka mukaisesti museo toimii Jyväskylän kaupungin kulttuuri- ja nuorisolautakunnan alaisuudessa. Valtiota hallinnossa edustaa opetusministeriön asettama neuvottelukunta.

Suomen käsityön museon neuvottelukuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt:

Professori Janne Vilkuna, puheenjohtaja
 Toiminnanjohtaja Marketta Luutonen, varapuheenjohtaja
 Kulttuuriasianneuvos Tiina Eerikäinen
 Kansallispukukonsultti Leena Hokkanen
 Museonjohtaja Marianne Aav
 Rehtori Klaus Savolainen
 Tutkija Risto Hakomäki

Johtaja Liisa Tirola-Santala
 Neuvottelukunnan sihteerinä toimi museonjohtaja Simo Kotilainen

Neuvottelukunnalla oli vuoden 2008 aikana yksi kokous.

14. HENKILÖSTÖ, VAKINAISET:

Vuoden alusta vakinaistettiin kaksi amanuenssin paikkaa: Marjo Ahonen-Kolu (kokoelmat) ja Seija Hahl (tutkimus).

Ahonen-Kolu Marjo, FM, amanuenssi
 Ailio Reija-Riina, HuK, museovalvoja, viikonloppujen ja lomien vuorottaja
 Etelämäki Tuula, siivooja
 Hagman Juhani, museomestari
 Hahl Seija, FM, amanuenssi
 Korhonen Laura, FM, amanuenssi (tiedotus)
 Kotilainen Simo, FM, museonjohtaja
 Manninen Raija, ammattiopettaja, museolehtori
 Oikari Mikko, FM, intendentti (näyttelyt)
 Peni Maria, vaatetussuunnittelija, tekstiilikonservaattori, Konservointikeskus
 Salmenoja Riitta, FK, amanuenssi (arkistot, kirjasto, tietopalvelu)
 Tieaho Reetta, museoassistentti
 Toiviainen Sinikka, toimistosihteerä
 Vesanto Anne, kotiteollisuusohjaaja-suunnittelija, johtava konservaattori, Konservointikeskus
 Väisänen Marja Liisa, FM, amanuenssi (kansallispukuneuvonta)

TILAPÄISET:

Hakanen Hannele, Hemmilä-Nurmi Anneli, Hietala Päivi, Hytönen Marko, Hytönen Riikka, Härkönen Ulla, Joutsela Tuuli, Järvinen Laura, Kantanen Anna-Kaarina, Kapanen Maiju, Kotilainen Johanna, Lehtonen Susanna, Mäkinen Jussi, Norola Anu, Pitkänen Anita, Saari Pirjo, Syrjälähti Antti, Toom Hilikka

HARJOITTELIJAT:

Heiskanen Annaleena, Itkonen Laura, Juvani Maria, Karjalainen Jyri, Nelimarkka Paavo, Nieminen Sirena, Oinonen Maija, Korhonen Petri, Lehtonen Susanna, Seppälä Pekko, Sormunen Pilvi

ULKOPUOLISET ASIAANTUNTIJAT:

Browne Laura, Harjula Anssi, Heikkilä Simo, Hintsala Anni, Hintsanen Päivi, Holst Leena, Isaksson Vuokko, Isopahkala Jutta, Kankainen Reetta, Markkanen Jyrki, Nieminen Sirena, Rinkinen Anu, Saarenpää Sirpa

KOULUTUS

Vuoden aikana henkilökunta on osallistunut mm. Suomen museoliiton ja Jyväskylän kaupungin järjestämille kursseille.

Keväällä henkilökunta teki opintomatkan Dubliniin, samoin keväällä tehtiin Taito-Aivian henkilökunnan kanssa yhteinen opinto- ja tutustumismatka Punkaharjulle ja Savonlinnaan. Matkan aikana tutustuttiin mm. Retrettiin, Lustoon ja Olavinlinnaan.

15. JÄSENYYDET

ICOM

Jyväskylän museotoimi

Suomen käsityön museo

European Textile Network (ETN)

Suomen museoliitto

Konservointikeskus

IIC - The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works.

16. TILAT

Museotoimen uuden yhteisen Kokoelma- ja konservointikeskuksen tilojen yksityiskohtainen suunnittelu valmistui kertomusvuonna Tilapalvelun vetämänä. Hanke sai toteutuspäätöksen ja valmistuu loppukesällä 2009. Museon puutyöverstas sekä puu-, metalli- ja lasiesineiden koelmat siirtyvät uusiin, korjattaviin tiloihin.

Kauppakatu 25

Pohjakerroksessa on perusnäyttely. Katutasossa ovat vaihtuvat näyttelyt, galleria, museo-kauppa ja Keski-Suomen käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen Taito Shop. Toisessa kerroksessa on lisää tilaa vaihtuville näyttelyille, työpaja, museolehtorin ja näyttelyintendentin työhuo-

neet, luentosali Aikamatka-näyttelyineen sekä Suomen kansallispukekukituksen neuvontatila ja amanuenssin työhuone sekä kansallispukesittelyille tarkoitettu Kuja-näyttelytila.

Kilpisenkatu 12

Pohjakerroksessa on sosiaalitalat, museoon tulevan esineistön säilytystilat ja rakennevarasto. Alakerrassa on käsikirjasto, valokuva-arkisto ja tutkimusarkisto sekä työtiloja. Keskikerroksessa on Suomen käsityön museon toimisto ja työtiloja sekä näyttelytila Näytönpaikka. Yläkerrassa on työtiloja, valokuvastudio sekä neuvotteluhuone.

Muut tilat:

Kokoelmien säilytystiloja on edelleen kahdessa paikassa ja kokoelmaesineistön järjestelyuseiden muuttojen jäljiltä on jatkunut kaikissa eri tiloissa.

Kookkaampien puuesineiden säilytystilat ovat edelleen Killerillä. Tilassa on vuoden aikana jatkettu hyllyjärjestelyjä tilankäytön tehostamiseksi.

Museon puutyöverstas toimii osoitteessa Onkapannu 8. Tila on yhteiskäytössä Jyväskylän taidemuseon kanssa.

Konservointikeskuksen toimitilat ovat osoitteessa Salmirannantie 3. Samalle alueelle tulee museotoimen uusi kokoelmakeskus.

17. TALOUS

Suomen käsityön museo/Suomen kansallispukekukitus/Konservointikeskus käyttömenot ja tulot vuosina 2007-2008 (luvut tuhansina euroina)

KÄYTTÖMENOT	2007	2008
Henkilöstömenot	588.1	583.8
Vuokrat	326.4	351.6
Palvelut, tarvikkeet, muut menot	229.3	212.1
KÄYTTÖTULOT	2007	2008
Valtionosuus	229.6	294.6
Tulot ja harkinnanvaraiset valtion avustukset	331.9	280.6
Menot yhteensä	1143.8	1147.5
Tulot yhteensä	561.5	575.2
Jyväskylän kaupungin osuus	582.3	572.3

TUNNUSLUKUJA

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kävijät, lkm 32 077		32 581	41 357	37 812	30251	31272	33488
Tapahtumat, lkm 209		103	117	101	100	95	78
Opastukset, lkm 160		106	210	135	354	152	129
Konservointi, kpl 527		120	115	115	359	86	242
Bruttomenot, €/asukas 12,56 13,39			11,61	11,55	11,86	11,92	11,89
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kävijät, lkm 37362							
Tapahtumat, lkm 100							
Opastukset, lkm 125							
Konservointi, kpl 111							
Bruttomenot, €/asukas 13,27							